

Det är nu högsäsong för många härliga frukter - bland dem granatäpplena.

Jerusalem den 11 september 2009

Kära vänner!

Efter en underbar sommar i Sverige är jag nu tillbaka här igen, och då är det åter dags att skriva till er och ge er några blickar tillbaka och framåt.

När jag ser tillbaka på sommarkurserna efter midsommar - först uppe i midnattssolens land och sedan i min egen hemtrakt på västkusten - tänker jag på sol, värme, kära återseenden, nya vänner, härlig samvaro och seriösa studier. Att jag nyss hade fyllt jämna år, fick jag många trevliga påminnelser om. När jag en dag som vanligt kom till det sedvanliga trekaffet, la jag först märke till att inga som vanligt stod i kö till kaffekannorna men att alla redan satt bänkade i matsalen. Och trots att den var till bristningsgränsen fylld, var det alldeles tyst - tills tal, sång och hurrarop plötsligt bröt tystnaden. Medan jag fullkomligt slagen av häpnad började ana vad som var på gång och såg ut över salen, upptäckte jag undan för undan släktingar, vänner och bekanta från när och fjärran - ja, till och med riktigt långväga vänner som kommit ända från Jerusalem! Sällan eller aldrig har jag upplevt en så total överraskning.

Det visade sig att flera låg bakom denna skickligt orkestrerade konspiration i godhet - framför allt mina goda vänner Sara Wendahl Cassuto

och hennes man Joseph, som större delen av året bor här i Jerusalem. På kvällen firade vi gudstjänst i bygdens kyrka i Horred, som också fick ett ovanligt och gripande inslag. Som en särskild välsignelse över jubilarerna inbjöds Saras svåger från Jerusalem, Ehud Ronen, att komma fram och läsa Psaltaren 121 på sitt eget och Bibelns modersmål hebreiska. De flesta av er som var med på sommarkurserna och på denna överraskningsfest läser också dessa rader. Och ännu fler har på olika sätt genom hälsningar och gåvor till jubileumsfonden hyllat mig. Till er alla vill jag än en gång framföra mitt varmaste tack!

I juli publicerade Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA) den lilla lärobok om antisemitismen som jag skrivit. Den har fått namnet *Om antisemitism - orsaker, utveckling, motiv*. I sin presentation av boken skriver SKMA på sin hemsida: "Skriften belyser fördomar och hat mot judar ur ett historiskt och samtida perspektiv. Den riktar sig till skolungdomar, lärare och andra som vill fördjupa sina kunskaper om antisemitism". Boken kan laddas ner på SKMA:s hemsida; se www.skma.se/filer/Om_antisemitism.pdf. Den kan också erhållas i tryck (liggande A4-format i plastfolder) för 120 kronor inkl. porto och beställs på SKMA, Box 22330, 104 22 Stockholm; tel. 08-6676090; info@skma.se. De böcker som fonden publicerat beställs som vanligt genom Anita Taranger, Oxelgatan 26, 565 33 Mullsjö; tel. 0392-36021; anita.taranger@hotmail.com.

Ser jag ännu längre tillbaka, vill jag gärna nämna en konferens som ägde rum i Stockholm 1-2 april över temat *Religions for Peace* - "Religioner för fred" - som ordnades av Centrum för samtidsanalys (se <http://www.samtidsanalys.nu>). I två dagar samtalande vi om på vilket sätt religionerna kan utgöra både ett hinder och en brygga för fred. Ämnet är högaktuellt, inte minst här i Mellanöstern, och särskilt inbjudna var en muslim från Egypten, en kristen från Syrien och en jude från Israel. Hela konferensen har sedan sänts vid ett flertal tillfällen på TV 24. Själv höll jag det avslutande föredraget och har därför fått många förfrågningar om huruvida man fortfarande kan se denna konferens. - Ja, den ligger ännu ute på nätet och kan ses på länken http://svtplay.se/v/1530515/religioner_for_fred.

Ser vi framåt, står nu de stora judiska högtiderna för dörren. *Rosh hashana* börjar på kvällen den 18 september, då nymånen förkunnar att år 5770 gått in. Efter tio dagar infaller sedan *jom kippur*, försoningsdagen, tätt följd av *sukkot*, lövhyddohögtiden, som varar i åtta dagar. Denna långa festperiod är över först den 11 oktober. Vi önskar våra judiska läsare särskilt mycket ljus och glädje under denna tid - *SHANA TOVA* och *CHAG SAMEACH*!

Fram till nästa nymåne pågår nu den muslimska fastemånaden *ramadan*, vilket här i Jerusalem framför allt sätter sin prägel på Gamla stan. Långt fler än vanligt deltar i moskéernas böner. De flesta matställen är stängda under dagen, och en fridfull stämning har ersatt det annars sjudande folklivet.

Gamla Jerusalem med Klippdomen.

Men efter solnedgången förkunnar en kanon att fastan kan bytas i fest. Familjer samlas, man bjuder in vänner och bekanta och upplever en glädje och gemenskap som utgör höjdpunkten på hela året. En kvällspromenad i östra Jerusalem innebär ofta en oförglömlig upplevelse under denna månad.

Jag vill också nämna, att jag kommer till Sverige i mitten av november för en veckas föredrag. I ett samarrangemang med Sabra Tours och Israeliska statens turistbyrå kommer jag att tala om olika aspekter av det land som ligger både i Bibeln och i världens mitt. Det blir möjligheter att samtala om frågor som berör säkerhet, dagens situation och förslag till reseprogram m.m. Vi kommer att vara på följande platser: 8/11 Umeå, 9/11 Sundsvall, 10/11 Västerås, 11/11 Norrköping och 12/11 Jönköping. Ni är alla varmt välkomna till dessa samlingar! För närmare upplysningar, kontakta Nicole Stein på Sabra Tours, tel. 08-52203900; Nicole.Stein@sabratours.se.

Som vanligt kommer jag att tillbringa februari månad nästa år i Sverige för prästfortbildning, kurser och föreläsningar. Sista helgen i januari är jag längst uppe i norr och sedan börja resa söderut. Den 5/2 ska jag exempelvis vara i Uppsala och sedan under helgen i Vingåker. Nästa helg, alltså den 13-14/2, är jag i Linköping, och följande helg i Stockholm. Jag kommer att meddela er programmet när det är färdigt. Det som hittills är inbokat är sådant jag lovat sedan länge, men jag vill gärna fylla på med så många besök jag hinner i någorlunda rimlig anslutning till den resrutten jag nu angivit. Hör av er om ni är intresserade av ett besök för studiedagar eller enskilda föredrag.

Ser vi ännu längre fram, vill jag berätta att jag kommer att vara ciceron på en gruppresa hit den 8-23 april. Resan är redan ganska full, men det finns några platser kvar. Är Du intresserad, kan Du kontakta reseledaren

Henrik Linjer, Hertig Eriks väg 23, 432 45 Varberg; tel. 0340-16140;
henrik.linjer@seaside.se.

Efter dessa blickar tillbaka och framåt ska jag också säga något om nuet. Ingen som läser dessa rader har väl undgått att beröras av den skandal som utlöstes av en artikel med den ominösa rubriken "Våra sönder plundras på sina organ" i Aftonbladet den 17 augusti. I artikeln anklagas Israels armé för att stjäla dödade palestiniers organ för att sedan transplantera dem på israeliska patienter. Det insinueras till och med att staten Israel skulle stå bakom ett systematiskt mördande av palestinier för att komma åt organ.

Att Israel på något sätt skulle ligga bakom - eller sanktionera - organhandel eller rentav organstöder är en lögn som inte ens de bittraste Israelkritiker lyckats styrka. Även tidningens chefredaktör, ansvarige utgivare och kulturchef, ja, till och med artikelförfattaren själv, har medgett att de inte har några belegg för de grova anklagelserna. Medicinsk expertis har också framhållit det omöjliga i att genomföra organstöder och transplantationer på det sätt som artikelförfattaren vill få läsarna att tro.

Jag tänker dock inte gå in mera på själva sakfrågan utan ta upp två angränsade aspekter. Det är inte svårt att känna igen den här typen av konspirationsteorier från både historia och nutid. Det tillhör en av antisemitismens klassiska motiv att judar hatar och försöker döda icke-judar. Den bisarra medeltida lögnen om att judar slaktar kristna barn för att tappa dem på blod att använda i påskbrödet har spridits in i våra dagar. Jag hörde den själv så sent som 1995 efter ett möte i Dresden (f.d. DDR), då en gammal kvinna efter mitt föredrag undrade om "judarna fortfarande slaktar barn". Jag minns också en masshysteri som utbröt under våren någon gång under 80-talet i samband med att ett gult främjöl spreds i ovanliga mängder och la sig överallt. Då hette det att israelerna spred ett gift för att mörda palestinier; steget är inte långt till den medeltida anklagelsen att judar förgiftade brunnar och bl.a. låg bakom digerdöden.

Verkligheten i den pågående konflikten är sannerligen tillräckligt smärtsam och svårlöst som den är utan sådan här ryktesspridning och demonisering med djupa rötter i antisemitismens historia. Men verkligheten är inte heller så ensidigt mörk som vissa medier och debattörer framställer den, och många solskenshistorier kan hämtas just från sjukvården i Israel. Ingen som besöker ett israeliskt sjukhus kan undgå att lägga märke till den etniska mångfald som präglar läkarkår, personal, patienter och besökare. Under senare år har vi flera gånger sett och läst reportage om araber som fått ta emot organ från judar och tvärtom.

Eftersom delar av Aftonbladets artikel skrevs redan 1992, kan en vetenskaplig undersökning av njurtransplantationer i Israel under åren 1990-2001 vara av intresse som ett litet exempel på en annan verklighet (publicerad i *Pediatrics: Official Journal of the American Academy of Pediatrics*, 112,

2003, sid. 341-344; <http://pediatrics.aappublications.org>). Av 130 njurar fick judiska patienter ta emot 64 och arabiska patienter 66 njurar. Då ska man minnas att den israeliska befolkningen består av ungefär 20% araber. Ett annat exempel ges i en rapport från WHO, som redogör för den omfattande medicinska hjälp som ges till Västbanken och Gaza samt den medicinska utbildning som står öppen för läkare från dessa områden (http://www.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA58/A58_ID4-en.pdf).

Den 2 september skrev rektorn för Ben Gurion-universitetet i Beer Sheva, professor Rivka Carmi, så här med anledning av upprop till bojkott av universitetet eftersom Israel skulle vara en "apartheidstat":

"Jag är läkare; min yrkeskarriär har varit inriktad på att förhindra ärftliga genetiska sjukdomar i beduinsamhället. I dag arbetar det laboratorium jag grundade vid Ben Gurion-universitetet med beduinska, palestinska och jordanska läkare och forskare för att förbättra hälsan för arabiska barn i hela regionen. Detta är bara ett av de många israelisk-arabiska samarbetsprojekt - inom områden som sträcker sig från utveckling av avancerad vattenteknik till solenergi, miljövård och akutmedicin - som kommer att äventyras här [om universitetet skulle bojkottas]"

(<http://docstalk.blogspot.com/2009/09/ben-gurion-universitys-president.html>)

Staden Holon utanför Tel Aviv är nog mest berömd för sitt förnämliga sjukhus, Wolfson Medical Center med sin avancerade hjärtklinik som specialiserar sig på barn och tar emot forskare och patienter från hela världen, inte minst från Västbanken och Gaza. Några ord från Dr. Rula Awwad från Beit Sahour, som deltagit i ett utbildningsprogram där, får utgöra ett positivt slutackord från ett område som förvisso lider under konflikten men som också uppvisar många strålande exempel på medmänsklighet (<http://www.saveachildsheart.org/153-1703-en/Sach.aspx>):

"... Jag var intresserad av att behandla barn med hjärtsjukdomar och hade alltid drömt om att kunna ägna mig åt detta. Efter att ha kontaktat Simon Fisher, direktor för *Save a Child's Heart (SACH)*, och Dr. Akiva Tamir, överläkare på kardiologen på Wolfson Medical Center, erbjöds jag denna möjlighet. Mitt forskningsuppehåll i pediatrik kardiologi genom *SACH* varade från januari 2004 till april 2007. Under dessa tre och ett halvt år lärde jag mig mycket, inte bara medicin och kardiologi. Jag blev rörd av *Save a Child's Heart* och av hur barn med medfödda hjärtfel behandlas - inte bara asiater, inte bara afrikaner, inte bara palestinier. Hudfärg och etnisk tillhörighet spelar ingen roll; det enda som betyder något är att det finns ett sjukt barn med hjärtfel som behöver hjälp. Under tre och ett halvt år passerade jag varje vecka vägspärren i Betlehem för att komma till sjukhuset och det tog mig ungefär fyra timmar varje gång. Jag var alltid upprörd och arg över att behöva gå igenom denna procedur, men denna känsla försvann alltid när jag

började arbeta tillsammans med det fantastiska teamet på *SACH*... de var och förblir mina vänner."

Många varma hälsningar från Jerusalem,
Er tillgivne,

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer:

Adress i Israel: Hatekufa 17/4, 92628 Jerusalem

Tel. 00972-2 648 1979 eller 00972-50 685 0346 (mobil)

E-postadress: goran.larsson@judiskkristnarelationer.se

Hemsida: www.judiskkristnarelationer.se

PlusGiro (Postgiro) 195 85 45-4; bankgiro 5374-4249